

Foto's © De Persfotografie

Kleding van goede kwaliteit kan ingezameld worden

Ingezamelde kleding wordt verkocht

Een berg oude kleren in de woestijn

In Chili hebben ze een probleem. In de Atacamawoestijn in dat land worden tweedehands kleren gedumpt. Er liggen grote bergen oude kleren. Ook in Ghana ligt een grote berg met afgedankte kleren. Het gaat om spijkerbroeken, T-shirts, jurken en andere kleding. Hoe komt die kleding daar? En hoe kunnen we ervoor zorgen dat die berg niet groter wordt? Of beter: dat hij helemaal verdwijnt? ①

5

Fast fashion

Marieke Eyskoot weet alles over kleding. Ze zegt: 'Vroeger had je mode voor lente en zomer. Daarnaast had je mode voor herst en winter. Je kocht dan op twee momenten in het jaar nieuwe kleren. Maar nu kopen mensen het hele jaar door kleding.' Daarom moet er heel veel kleding gemaakt worden in een korte tijd. Dat heet *fast fashion*. Of in het Nederlands: wegwerpmode. *Fast fashion* is heel goedkoop. Daarom willen veel mensen het graag en vaak kopen. Maar de kwaliteit van die kleren is vaak slecht. Daardoor gaat de kleding niet lang mee en gooien mensen de kledingstukken snel weg. Het is dus echte wegwerpmode. ②

10

Mens en milieu

Wegwerpmode is niet gemaakt om lang mee te gaan. Het is niet duur, maar het is heel schadelijk voor de mensen en het milieu. Om kleren te maken is namelijk heel veel water nodig. Om bijvoorbeeld één T-shirt te maken is 2700 liter water nodig. Dat is evenveel als wat één mens in 2,5 jaar drinkt. Het meeste water dat wordt gebruikt is om de kleren te kleuren. Ook vervuilen kledingfabrieken de lucht en gebruiken ze heel veel energie. Ondertussen blijven mensen steeds weer nieuwe kleding kopen. Dus de fabrieken blijven deze kleding van slechte kwaliteit produceren. Maar die kleren worden ook weer heel snel weggegooid. Die kleren komen bij het afval terecht of worden verbrand. Maar in de kleren zitten kleurstoffen die giftig zijn. Als ze verbrand worden, is dat dus ook slecht voor mensen en het milieu. En dus worden de kleren ook vaak gedumpt, bijvoorbeeld in de Chileense Atacamawoestijn of in Ghana. Daar blijven ze

20

25

liggen en het duurt wel 200 jaar voor ze vergaan. En ook dat is niet goed voor mens en milieu. Hoe meer kleren we kopen, hoe slechter dus voor onszelf en voor het milieu. ③

Hergebruiken en minder kopen

Mensen moeten er dus zelf voor zorgen dat ze niet te veel kleren weggooien. Hoe kunnen ze dat doen? Het belangrijkste is: heel weinig of geen kleding meer kopen. Draag gewoon wat je al in je kast hebt hangen. Draag je sommige kleren niet of weinig? Verander er dan iets aan, zodat je ze weer gaat dragen. Of ruil je kleding met iemand anders. Wil je sommige kleren echt niet meer? Gooi ze dan in een kledingcontainer van ReShare van het Leger des Heils. Dan kan de kleding opnieuw gebruikt worden. Wil je toch iets nieuws kopen? Koop dan kleding van goede kwaliteit. Daar kun je vaak lang mee doen. En deze kleding kan goed hergebruikt worden. Dat kan met *fast fashion* meestal niet. ④

Hoeveel kleding heb je nodig?

Over de hele wereld kopen mensen steeds meer kleren. Maar ze dragen de kleren minder vaak dan vroeger en ze gooien ze sneller weg. In een onderzoek staat dat mensen in Nederland gemiddeld 173 kledingstukken hebben. Maar ongeveer 50 stuks daarvan dragen ze bijna niet. Irene Maldini werkte mee aan het onderzoek. Ze zegt: 'De makers van de kleding gaan zeker niet minder kleding maken, want zij willen meer geld verdienen. Dat betekent dat ze meer kleren willen verkopen. Daarom is het belangrijk dat de kopers van de kleding zelf goed nadenken. Zij moeten ervoor zorgen dat er niet zoveel kleding wordt weggegooid. Mensen moeten beseffen dat ze vaak al genoeg kleren hebben.' ⑤

ReShare

De afdeling ReShare van het Leger des Heils zamelt tweedehands kleding in. De mensen van ReShare vinden het belangrijk dat kleding hergebruikt wordt. Een deel van deze kleding wordt aan mensen gegeven die in nood zijn. Een ander deel van de kleding gaat naar de kledingwinkels van Reshare. Die heten de *ReShare Stores*. In deze winkels kunnen mensen die weinig geld hebben kleding kopen. Maar ook andere mensen kopen deze tweedehands kleding. Dat zijn bijvoorbeeld mensen die het milieu belangrijk vinden. En er komen ook veel jongeren die iets unieks willen kopen. Het geld dat mensen voor de kleding betalen, gaat naar het Leger des Heils. Dus koop je kleding in deze winkels? Dan draag je bij aan een beter milieu én je helpt er mensen mee. ⑥

Naar: nos.nl, businessinsider.nl, milieucentraal.nl, hetkanwel.nl, greendeals.nl, legerdesheils.nl, reshare.nl

Woordenlijst

schadelijk = wat zorgt voor nadelen, wat ergens niet goed voor is

vergaan = ophouden te bestaan

gemiddeld = soms iets meer, soms iets minder

bijdragen = doen of geven om iets te laten lukken

Het Leger des Heils

Het Leger des Heils is een organisatie die mensen helpt. Dat doen ze in heel veel landen in de wereld. Het Leger des Heils helpt alle mensen die hulp nodig hebben, bijvoorbeeld omdat ze arm of eenzaam zijn. Ze geven deze mensen bijvoorbeeld een plek om te slapen en ze voeren fijne gesprekken met hen.

en

Uitleg

Een berg oude kleren in de woestijn

De tekst van deze les gaat over wegwerpmode. Mensen kopen tegenwoordig heel veel kleren, maar gooien die vaak ook snel weer weg. Wat kunnen we daar zelf aan doen? En wat voor oplossing heeft de afdeling ReShare van het Leger des Heils hiervoor? Je leest het in deze tekst.

Deze les

- Bij **opdracht 1** lees je de tekst actief. Je bedenkt zelf vragen voor, tijdens en na het lezen en je beantwoordt sleutelvragen.
- Bij **opdracht 2** vul je een probleem-oplossingschema over de tekst in.
- Bij **opdracht 3** speel je een quiz met de vragen die jullie zelf hebben bedacht.
- **Opdracht 4, 5 en 6** zijn extra opdrachten. Bij **opdracht 4** lees je tips over het omgaan met je kleding en je beantwoordt daar vragen over. In **opdracht 5** ga je aan de slag met uitdrukkingen over kleding. Bij **opdracht 6** maak je een poster over ReShare.

OPDRACHT 1 Actief lezen en vragen stellen

1. Lees de uitleg.

Uitleg

Bij actief lezen van een tekst hoort 'vragen stellen'. Je stelt zelf vragen **voor, tijdens en na het lezen**. Dit doe je om de tekst beter te begrijpen.

Die vragen kunnen beginnen met een vraagwoord. Bijvoorbeeld: *wie, wat, waar, waarom, welke, hoe*. Vragen met *waarom...* of *hoe komt het dat...* helpen je het beste om de tekst goed te begrijpen. Als je die vragen kunt bedenken tijdens het lezen en ze ook kunt beantwoorden, begrijp je de tekst beter. Probeer het maar eens bij een tekst in je geschiedenisboek of aardrijkskundeboek.

Als je actief leest, stel je ook vragen om te controleren of je begrijpt wat je leest. Bijvoorbeeld: *Begrijp ik nog wat ik lees? Klopt het met wat ik al weet? Wat wordt hiermee bedoeld?*

2. Kijk naar de titel, de kopjes en de foto's bij de tekst. Welke twee vragen hebben jullie **vóór** het lezen?

---

3. Lees de tekst actief met je groepje. Maak aantekeningen in de tekst of schrijf ze op het werkblad dat je van je meester of juf krijgt. Schrijf daar ook vragen op die je **tijdens** het lezen hebt. Probeer vragen te bedenken met *Waarom...?* of *Hoe komt het dat...?*
  4. Bespreek steeds elk stukje dat je actief hebt gelezen. Lees dan de sleutelvraag die bij dat stukje hoort en beantwoord die samen. Gebruiken jullie het werkblad? Schrijf de antwoorden dan op het werkblad.
  5. Welke vragen heb jullie nog **na** het lezen van de tekst? Bedenk met je groepje twee vragen die jullie nu nog hebben.
-
-

Ingezamelde kleding van goede kwaliteit
kan vaak nog hergebruikt worden

Sleutelvragen

Groepje van: _____

Leesdoel: Na het lezen van de tekst weet ik _____

_____

Tijdens het lezen	
Inleiding	1. Welk probleem is er in Chili en Ghana?
Fast fashion	2. Wat is <i>fast fashion</i> en wat is het probleem van <i>fast fashion</i> ?
Mens en milieu	3. Wegwerpmode is heel schadelijk voor mensen en het milieu. Waarom is dat zo? Noem vier redenen.
Hergebruiken en minder kopen	4. Hoe kun je er zelf voor zorgen dat er niet te veel kleren worden weggegooid? Noem minstens drie dingen.
Hoeveel kleding heb je nodig?	5. Waar moeten kopers van kleding over nadenken en waarom?
ReShare	6. De laatste zinnen van de tekst zijn: Dus koop je kleding in deze winkels? Dan draag je bij aan een beter milieu én je helpt er mensen mee. Wat betekent de laatste zin?
Na het lezen	
7. Je hebt nu de tekst gelezen. Aan welke dingen denk jij de volgende keer als je kleding mag kopen? Leg je antwoord uit.	

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

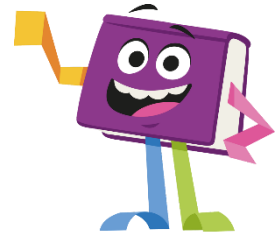
_____

OPDRACHT 2 Een probleem-oplossingschema invullen

De tekst gaat over wegwerpmode die gedumpt wordt. Hoe komt dat? En hoe kan het probleem opgelost worden? In een schema kun je de informatie uit de tekst overzichtelijk bij elkaar zetten. Daardoor begrijp je de tekst beter. Vul het schema samen in. Kijk goed in de tekst en naar wat al in het schema is ingevuld.

Kies uit:

- Deze dingen zijn heel slecht voor mensen en het milieu.
- Koop heel weinig of geen kleren meer.
- Laat je kleding hergebruiken.
- Mensen gooien veel kleding weg.
- Mensen kopen veel kleding.
- Verander iets aan je kleding of ruil je kleding.

Probleem:
Wegwerpmode wordt gedumpt.

Hoe komt dat? En wat gebeurt er dan?

Wegwerpmode is goedkoop.

_____

_____

_____

_____

Veel kleren komen bij het afval terecht of worden verbrand.

_____

_____

Oplossingen:

- _____

_____

_____

- _____

_____

_____

- _____

_____

_____

- Koop alleen kleren die je vaak zult dragen.

OPDRACHT 3 Een quiz over de tekst maken

1. Je gaat vragen bij de tekst bedenken voor een quiz. Lees eerst de uitleg.

In de tekst over de afgedankte kleren staat veel informatie over *fast fashion* en over het maken en kopen van kleding. Wil je de informatie goed kunnen onthouden? Dan kun je er een quiz over maken. Daarvoor bedenk je vragen bij de tekst.

Wat moet je doen?

- Werk in een groepje van drie. Lees samen de tekst nog een keer. Zoek in ieder stukje belangrijke informatie en weetjes.
- Bedenk dan bij ieder stukje één of twee vragen over de belangrijke informatie of weetjes.
- Gebruik bij het bedenken van de vraag woorden als: *wie, wat, waar, waarom, welke, hoe*.
- Denk ook aan de vragen die je bij opdracht 1 bedacht hebt.
- Zet het goede antwoord bij de vraag. En bedenk ook een fout antwoord. Zet het goede en het foute antwoord onder elkaar, onder de vraag. Zet niet bij elke vraag het goede antwoord als eerste, maar doe het door elkaar.
- Schrijf de vragen en de antwoorden netjes op.

2. Klaar met de quizvragen? Geef ze aan een ander groepje.

3. Beantwoord zelf de vragen van een ander groepje.

4. Bespreek met je groepje: Wat was goed aan de quizvragen? Wat kan beter?

Foto © Denn=fotografie

Tweedehands kleding koop je in de ReShare Store

OPDRACHT 4 Tips over kleding (extra opdracht 1)

Lees de volgende tips over hoe je om moet gaan met kleding:

<p>★★★</p> <p>Slimmer kopen</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1 Koop alleen wat je nodig hebt 2 Koop tweedehands, leen of huur 3 Kies herbruikbaar of gerecycled
<p>★★</p> <p>Langer gebruiken</p>		<ol style="list-style-type: none"> 4 Geef door, ruil of verkoop 5 Repareer kapotte kleding 6 Maak het weer als nieuw 7 Maak er nieuwe kleren van 8 Maak er iets anders van
<p>★</p> <p>Beter wegdoen</p>		<ol style="list-style-type: none"> 9 Lever in voor hergebruik en recycling 10 Pas als niets anders kan, is het afval

Bron: Milieu centraal

Geef nu antwoord op de vragen.

1. Waar gaan de tips in het bovenste vak over?
  - A. over het kopen van kleding en hoe je daarbij rekening houdt met het milieu
  - B. over het veranderen van de kleding die je al hebt gekocht
  - C. over kledingwinkels en hoe zij veel kleding kunnen verkopen aan hun klanten
2. De tips in het middelste vak gaan over wat je kunt doen met kleding die je niet veel meer draagt. In welk stukje van de tekst gaat het ook over dit soort kleding?
  - A. in het stukje **Mens en milieu**
  - B. in het stukje **Hergebruiken en minder kopen**
  - C. in het stukje **Hoeveel kleding heb je nodig?**
3. Lees tip 9 en kijk in de tekst. Waar kun je de kleding die je echt niet meer wilt, inleveren?
  - A. bij de fabrieken die kleding maken
  - B. in de landen Chili en Ghana
  - C. in een kledingcontainer van het Leger des Heils

4. Kijk naar het schema en denk goed na. Wat is het beste voor het milieu en hoe weet je dat?
- Tip 1, 2 en 3 in het bovenste vak zijn het beste voor het milieu. Dat zie je, omdat er drie sterren bij staan. Bij de andere vakken staan minder sterren.
  - Tip 4 tot en met 8 in het middelste vak zijn het beste voor het milieu. Dat weet je, omdat dat meer tips zijn dan in de andere vakken.
  - Tip 9 en 10 in het onderste vak zijn het beste voor het milieu. Het is altijd goed om iets netjes bij het afval te gooien.
5. Welke woorden bij de tips ken je niet goed of vind je moeilijk?
- Probeer dan samen achter de betekenis te komen.
  - Kom je er echt niet achter wat ze betekenen? Zoek ze dan in het woordenboek. Hoe doe je dat? Lees de uitleg hieronder:

In een tekst staan soms woorden die je niet kent. Op de **woordhulp** staat hoe je de betekenis van zo'n woord te weten kunt komen. In de laatste stap staat dat je een woord kunt **opzoeken in het woordenboek**.

Hoe doe je dat?

In een woordenboek zoek je op **alfabet**.

- Met welke letter begint het woord?
Staat die letter achteraan in het alfabet? Dan hoef je niet voorin in het woordenboek te gaan zoeken.
- Bovenaan de bladzijdes van het woordenboek staan woorden.
Die beginnen met bepaalde letters. Zo zie je of je al een beetje op de goede plaats aan het zoeken bent.
Voorbeeld: Je zoekt een woord dat begint met een 'g'. Je slaat het woordenboek open. Bovenaan de bladzijde staat 'grandioos – groeten'. Dan weet je dat je ongeveer op de goede plaats zoekt.
- Kijk dan naar de tweede letter van het woord, en dan de derde, en misschien nog de vierde en zo verder.
Voorbeeld: je zoekt het woord 'groef'. Je zit nog op de bladzijde van 'grandioos – groeten'. Je zit dan op de juiste bladzijde. Dat zie je aan de letters na de 'g'.

OPDRACHT 5 **Uitdrukkingen over kleding (extra opdracht 2)**

Hieronder zie je uitdrukkingen die over kleding gaan. Weet jij wat ze betekenen? Trek lijnen van de uitdrukkingen naar de juiste betekenissen.

dat gaat je niet in de koude kleren zitten

•

als je goed gekleed gaat, heeft men al snel een betere indruk van je

•

de broek aanhebben

•

daar ben je niet snel overheen

•

kleren maken de man

•

de baas spelen, het voor het zeggen hebben

•

een konijn uit de hoge hoed toveren

•

een gevaarlijk iemand die onschuldig lijkt

•

een wolf in schaapskleren

•

onverwachts met iets komen

•

OPDRACHT 6 Een poster maken (extra opdracht 3)

In de tekst heb je ook gelezen over de afdeling ReShare van het Leger des Heils. Lees dat stukje nog eens goed.

1. Maak met jouw groepje een poster. Die poster is om andere kinderen en hun ouders te vertellen over ReShare. Gebruik voor je poster de informatie uit de tekst. Je mag zelf ook nog meer informatie zoeken! Op de poster moet in ieder geval iets staan over:
  - wat het Leger des Heils is en doet
  - wat ReShare is en doet
  - hoe je kleding bij ReShare terecht kan komen
  - wie er bij de ReShare Stores kopen
  - waar je de kledingcontainer van ReShare kunt vinden
  - waarom het goed is om bij de ReShare Stores kleding te kopen
2. Ben je klaar met de tekst op de poster? Dan kun je hem versieren.
3. Is de poster helemaal klaar? Ruil de poster dan met de poster van een ander groepje. Bekijk elkaars poster en lees de tekst die erop staat. Staat alle informatie erop? En is hij leuk om te lezen en te zien?

Foto © Denn=fotografie

Oude kleding kun je weggooien in de kledingcontainer van het Leger des Heils